

Аудіовізуальний переклад

Робоча програма освітнього компонента (Силабус)

• Реквізити освітнього компонента

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Освітня програма	Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька
Статус освітнього компонента	Вибірковий
Форма навчання	Очна (денна)
Рік підготовки, семестр	4 курс, весняний семестр
Обсяг освітнього компонента	4 кредити /120 годин: 56 год аудиторних, 64 год СРС
Семестровий контроль/ контрольні заходи	Залік
Розклад занять	http://rozklad.kpi.ua/
Мова викладання	Українська/Німецька
Інформація про керівника курсу / викладачів	кандидатка філологічних наук, доцентка кафедри теорії, практики та перекладу німецької мови Чайковська Олена Юріївна https://ktrppnm.kpi.ua/node/1479 , chaikovska24@gmail.com
Розміщення курсу	https://classroom.google.com/c/NzAyNDYyMTEzMzcy?cjc=azono4e

• Програма освітнього компонента

1. Опис освітнього компонента, його мета, предмет вивчення та результати навчання

Метою освітнього компонента «Аудіовізуальний переклад» є надання ґрунтовних знань та навичок у галузі перекладу аудіовізуального контенту, таких як кінофільми, телепередачі, відеоігри та інші мультимедійні матеріали. Студенти навчатимуться: розуміти специфіку аудіовізуальних текстів та їх культурного контексту; використовувати різні техніки перекладу, включаючи субтитрування, дубляж та озвучку; опанувати програмне забезпечення та інструменти, необхідні для створення якісних перекладів; аналізувати та адаптувати діалоги, жарти, культурні реалії та специфічні терміни для цільової аудиторії; враховувати технічні та естетичні вимоги під час перекладу аудіовізуальних матеріалів.

ОК спрямований на розвиток професійної компетентності студентів у сфері аудіовізуального перекладу, що дозволить їм успішно працювати у відповідних секторах індустрії медіа.

Протягом вивчення ОК у студентів формуються здатності:

- (ЗК03) вільно й ефективно спілкуватися українською та німецькою мовою усно на актуальні теми галузі технологічних процесів, медицини, освіти та інших, у офіційній та неофіційній комунікації, адаптуючи свою мовленнєву поведінку до соціально-культурних особливостей країни, з представниками якої ведеться діалог;
- (ЗК04) бути критичним і самокритичним під час аналізу субтитрів інших студентів (із зазначенням граматичних помилок, невідповідності лексики, темпу), ґрунтуючись на знаннях теорії української і німецької мов, роблячи висновки про власні помилки і стратегії їх уникнення;

- (ЗК12) використовувати інформаційні технології під час субтитрування німецько- та українськомовних відео з тематики «технології», «медицина», «екологічна безпека»;
- (ФК13) здійснювати переклад текстів різних жанрів і стилів відповідно до чинних нормативних вимог, застосовуючи вірно підібрані міжмовні відповідники (кліше), враховуючи системні міжмовні розбіжності у практиці перекладу.

Предметом освітнього компонента є особливості перекладу аудіовізуальних текстів.

Після засвоєння освітнього компонента студенти мають продемонструвати такі **програмні результати навчання**:

- (ПРН01) оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення, зокрема враховувати аналіз своїх перекладацьких огріхів після знайомлення із прикладами успішних практикуючих АВ перекладачів;
- (ПРН01) упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації АВП, зокрема в ситуаціях професійного спілкування;
- (ПРН06) застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної перекладацької діяльності, зокрема технології у сфері АВП;
- (ПРН17) збирати й систематизувати мовні та мовленнєві факти, інтерпретувати й перекладати аудіовізуальні матеріали різних стилів і жанрів, а також різних галузей, зокрема використовувати здобуті лінгвальні та екстралінгвальні знання на підготовчому етапі виконання АВ перекладу з попередньою підготовкою;
- (ПРН21) створювати, аналізувати й редагувати тексти різних стилів та жанрів, зокрема здійснювати перекладознавчий аналіз, АВ переклад різних за обсягом фрагментів текстів (наприклад, статей, новин, промов тощо) із подальшим постперекладацьким редагуванням.

2. Пререквізити та постреквізити освітнього компонента (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

ОК «Аудіовізуальний переклад» вивчається протягом другого семестру четвертого року навчання. Передумовою вивчення цієї навчальної дисципліни є знання, отримані під час опанування освітніх компонент «Інформаційні технології у перекладі» і «Практичний курс перекладу», а також володіння німецькою мовою на рівні B2+ за Загальноєвропейськими Рекомендаціями з мовної освіти. Після опанування дисципліни здобувачі зможуть застосовувати набуті знання під час опанування ОК «Усний послідовний переклад».

3. Зміст освітнього компонента

Розділ 1. Вступ до теми АВП.

Тема 1.1. Поняття АВП.

Тема 1.2. Сучасний АВП.

Тема 1.3. Субтитрування версус Синхронізація.

Тема 1.4. Екскурс: створення фільмів.

Розділ 2. Інтерлінгвальне субтитрування.

Тема 2.1. Окремі проблеми субтитрування.

Тема 2.2. Музика та субтитрування.

Розділ 3. Синхронізація.

Тема 3.1. Форми синхронізації.

Тема 3.2. Фансаби.

Тема 3.3. Голос.

Розділ 4. Озвучення відео.

Тема 4.1. Озвучення як текст.

Тема 4.2. Озвучення новин.

Розділ 5. Синхронний переклад фільмів.

Тема 5.1. Синхронний переклад в медіагалузії.

Тема 5.2. Цільова група: діти.

Тема 5.3. А що з музикою?

Розділ 6. Безбар'єрність. Аудіоопис для людей з порушенням зору.

Тема 6.1. Аудіоопис як текст та інтерсеміотичний переклад.

Тема 6.2. Цільова група аудіоопису.

Розділ 7. Безбар'єрність. Субтитрування та переклад для людей з порушенням слуху.

Тема 7.1. Цільова група.

Тема 7.2. Німецька мова жестів.

Тема 7.3. Субтитрування в реальному часі.

Розділ 8. Ігри.

Тема 8.1. Елементи локалізації ігор.

Тема 8.2. Субтитрування та синхронізація ігор.

4. Навчальні матеріали та ресурси

Основна література:

1. Diaz J., Remael A. Subtitling: Concepts and Practices. First published by Routledge 2 Park Square, Milton Park, Abingdon, Oxon 2021. 273 p.
2. Heike E. Jüngst. Audiovisuelles Übersetzen: ein Lehr- und Arbeitsbuch. 2., überarbeitete und erweiterte Auflage. Narr, 2020. 333 S.
3. Жаркова Н. П., Литвиненко А. В. Теорія та практика субтитрування. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2021. 198 с.

Додаткова література:

4. Anne Panier, Marleen Weißbach, Annika Wisniewski, Kathleen Brons. Filmübersetzung: Probleme bei Synchronisation, Untertitelung, Audiodeskription. Lang, 2012. 409 S.

Усі зазначені матеріали можна знайти у вільному доступі в інтернеті. У процесі навчання студент має обов'язково використовувати базову літературу для виконання передбачених курсом завдань.

● Навчальний контент

5. Методика опанування освітнього компонента

Силабус ОК «Аудіовізуальний переклад» розроблений на основі принципу систематичності та послідовності, який пов'язаний як з організацією вивчення навчального матеріалу, так і з системою дій студентів щодо його засвоєння, що дозволяє передбачити необхідні навчальні завдання та види діяльності, які потрібні студентам для досягнення очікуваних результатів навчання, а потім спроектувати навчальний досвід таким чином, щоб максимально збільшити можливості студентів досягти бажаних результатів. Зазначені принципи є визначальними щодо вибору відповідних методів та форм, передбачаючи особистісно-орієнтований, антропоцентричний підхід, створюючи сприятливі умови для творчого розвитку особистості студента та його автономності.

Силабус побудований таким чином, що для вивчення кожної наступної теми студентам необхідно застосовувати знання й уміння, отримані в попередній. Лише в такому контексті здобувачі матимуть реальні знання про принципи створення АВП.

Навчання здійснюється на основі студентоцентрованого підходу та стратегії взаємодії викладача та студента з метою засвоєння студентами матеріалу та формуванню у них відповідних компетентностей.

На початку семестру студенти мають за своїм логіном і паролем увійти до електронного кампусу й завантажити силабус з навчальної дисципліни. За посиланням на гугл диск завантажити електронний варіант основної та, за бажанням, додаткової літератури, а також додатковий матеріал для роботи на занятті, що розроблений та викладений викладачем.

Під час навчання та для взаємодії зі студентами використовуються сучасні інформаційно-комунікаційні та мережеві технології для вирішення навчальних завдань.

Система вимог для успішного засвоєння дисципліни охоплює:

- активну роботу на практичних заняттях та якісне виконання завдань, винесених на самостійне опрацювання;
- правила поведінки на заняттях: активність, готовність до обговорення та дискусії, підготовка коротких доповідей, робота з текстами перекладів, відключення телефонів, використання засобів зв'язку для пошуку інформації на гугл-диску викладача чи в інтернеті, користування CAT-TOOLS та електронними словниками;
- здачу завдань до наступного практичного завдання у вказаному форматі;
- заохочувальні бали: за участь у науково-практичних конференціях з публікацією тез доповідей (2 бали) та написання статей у фахових журналах або журналах, що індексуються (6 балів).

Для ефективної комунікації з метою розуміння структури та змісту освітнього компонента та засвоєння матеріалу використовуються такі інструменти комунікації, як електронна пошта, Viber, Zoom та Google.meet за допомогою яких: спрощується розміщення та обмін навчальним матеріалом; здійснюється надання зворотного зв'язку студентам стосовно навчальних завдань та змісту освітнього компонента; оцінюються навчальні завдання студентів; ведеться облік виконання студентами плану освітнього компонента, графіку виконання навчальних завдань та оцінювання студентів.

Термін виконання (тиждень)	Зміст навчальної роботи	Практичні заняття	Рекомендований час СРС
1	<p><u>Практичні заняття 1-3</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Definition der audiovisuellen Übersetzung 2. Der Stand der Dinge 3. Ausbildungsmöglichkeiten und Unterrichtsmaterialien 4. Barrierefreiheit 5. Forschung 6. Untertitelung versus Synchronisation – der ewige Streit. 7. Exkurs: Filmgestaltung. 8. Bildspur. Tonspur. Texte. Der Timecode. <p><u>Завдання на СРС:</u> Завантажити та встановити програму для створення субтитрів «Subtitle Edit». Створити субтитри до відео «Навчання в Німеччині».</p>	6	8
2-3	<p><u>Практичні заняття 4-7</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Spotting und Splitting. Zeilenaufteilung. 2. Gestaltung. Textkürzungen. 3. Einzelprobleme der Untertitelung. 4. Dialekte, Soziolekte, Fachsprache. Mehrsprachigkeit im Film. 5. Sonderfälle der Untertitelung. 6. Trivia Tracks und andere zusätzliche Untertitel. 7. Bilinguale Untertitelung. 8. Fansubs. Kreative Untertitelgestaltung. 9. Synchrontext versus Untertitelungstext. 10. Übertitelung / Lehnübersetzung im Theater. 11. Musik und Untertitelung. Opern. Mehrstimmiger Gesang. Musicals und Songs im Film. 	8	8

	<p><u>Завдання на СРС:</u> Розставити таймкоди та створити субтитри до відео «Як створювався Всесвіт?»</p>		
4-5	<p><u>Практичні заняття 8-10</u> 1. Verhaltens-, Gesten- und Nukleussynchronität. 2. Lippensynchronität. 3. Fachsprache im Film. 4. Mehrsprachige Filme und Dialekt im Film. 5. Fandubs. 6. Schnodder-Synchron. 7. Slawische Synchro. 8. Filmmusik in synchronisierten Filmen. 9. Stimmen. 10. Sprecherkontinuität.</p> <p><u>Завдання на СРС:</u> Створити субтитри до багатомовного уривку фільму «Сніги Кіліманджаро».</p>	6	8
6-7	<p><u>Практичні заняття 11-14</u> 1. Voice-over als Text. 2. Voice-over zu laufenden Produktionen. 3. Voice-over bei Nachrichtenformaten und TV-Magazinen. 4. Fiktionale und halb-fiktionale Formate mit Voice-over. 5. Firmenvideos / Video Narrations und aufgezeichnete Fachvorträge.</p> <p><u>Завдання на СРС:</u> Створити озвучку до відео «Гаррі Поттер та заклиття для змії».</p>	8	8
8-9	<p><u>Практичні заняття 15-17</u> 1. TV- und Mediendolmetschen allgemein. 2. Kinder als Zielgruppe. 3. Probleme im Arbeitsablauf. 4. Und was ist mit Musik?</p> <p><u>Завдання на СРС:</u> Субтитрувати пісні у відео «Бурлеск».</p>	6	8
10-11	<p><u>Практичні заняття 18-21</u> 1. Audiodeskription als Text und intersemiotische Übersetzung: Einzelaspekte. Personen. Orte. Handlungen. Geräusche. Informations-Überangebot und Informationsauswahl. Der Hörfilm als Ganzes. Verwandte Textsorten. 2. Zeitversetzte Audiodeskription. Perspektive und Experimente. 3. Zielgruppe Kinder. 4. Kulturspezifik und doppelte Übersetzung. 5. Stimmen. 6. Musik und Songs. 7. Taststücke, Einleger und anderes Zusatzmaterial.</p>	8	8

	<u>Завдання на СРС:</u> Створити аудіоопис до відео для людей з порушенням зору.		
12-13	<u>Практичні заняття 22-24</u> 1. Zielgruppen für die Untertitelung für Gehörlose und Hörgeschädigte. 2. Das Absehen. DGS – Deutsche Gebärdensprache. 3. Untertitel für Hörgeschädigte als Text: Richtlinien. 4. Farben und Ausrichtung. Kürzungen und Veränderungen. Parasprache. Geräusche. Musik und Untertitel für Gehörlose und Hörgeschädigte. 5. Live-Untertitelung und Re-Speaking. 6. Gebärdensprachdolmetschen im AV-Bereich / Gebärdenspracheinblendung. 7. Sonderfall Kinder als Zielgruppe. <u>Завдання на СРС:</u> Створити субтитри до відео для людей з порушенням слуху.	6	8
14-15	<u>Практичні заняття 25-26</u> 1. Kompetenzen des Game-Übersetzers. 2. Arbeitsabläufe bei der Game-Lokalisierung. 3. Lokalisierungselemente und -vorgänge. Untertitelung und Synchronisation bei Games. Games als Text. Bilder und Games. 4. Übungsmaterialien entwickeln. Analoger Einstieg. Selbst einfache Games programmieren. <u>Завдання на СРС:</u> Локалізація гри «Володар перстнів». <u>Практичне заняття 27</u> Написання кінцевої контрольної роботи. <u>Практичне заняття 28</u> Залік. Написання залікової контрольної роботи.	8	8
	РАЗОМ	56	64

6. Самостійна робота студента

У процесі опанування ОК «Аудіовізуальний переклад» студент отримує 64 години на її самостійне позааудиторне опрацювання. Цей час відведений на виконання домашніх завдань, пошукову роботу та подальше опрацювання отриманої на практичному занятті інформації, підготовку до практичних занять, підготовку до контрольної роботи та підготовку до заліку.

● Політика та контроль

7. Політика навчального освітнього компонента

Відвідування занять

Система оцінювання орієнтована на отримання балів за роботу на практичних заняттях, тому невідвідування занять суттєво знижує рейтинг студента.

Кожен студент має право відпрацювати пропущені з поважної причини (лікарняний, мобільність тощо) заняття за рахунок самостійної роботи. Детальну інформацію про поточний,

календарний та семестровий контроль результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського можна знайти за покликанням: <https://osvita.kpi.ua/node/32>.

Академічна доброчесність

Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Процедура оскарження результатів контрольних заходів

Студенти мають можливість порушити будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто згідно із наперед визначеними процедурами.

Студенти мають право оскаржити результати контрольних заходів, але обов'язково аргументовано, пояснивши з яким критерієм не погоджуються. Детальніше: [Положення про апеляції / Regulation on appeals | Освітній процес в КПІ ім.Ігоря Сікорського](#).

Інклюзивне навчання

Освітній компонент «Аудіовізуальний переклад» може викладатися для більшості студентів із особливими освітніми потребами.

Використання інструментів штучного інтелекту

Університет підтримує раціональне експериментування з генеративними інструментами ШІ, але за умови врахування важливих аспектів використання таких інструментів, зокрема: інформаційної безпеки, конфіденційності даних, дотримання вимог авторського права та академічної доброчесності. Під час використання інструментів ШІ слід керуватися Політикою використання штучного інтелекту для академічної діяльності в КПІ ім. Ігоря Сікорського <https://osvita.kpi.ua/node/1225>.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Всі дані щодо системи оцінювання здобувачів з ОК повідомляються студентам на першому занятті. Поточний рейтинг оголошується студенту за вимогою особисто або дистанційно (будь-який доступний інструмент комунікації).

№	Контрольний захід	%	Ваговий бал	Кількість	Всього
1	Робота на практичних заняттях та якість виконання завдань, винесених на самостійне опрацювання	81	3	27	81
3	Кінцева контрольна робота	19	19	1	19

Критерії нарахування балів

1. Робота на практичних заняттях та якість виконання завдань, винесених на самостійне опрацювання

Ваговий бал – 3 максимальна кількість балів на практичних заняттях становить $3 \times 27 = 81$ бал.

Критерії оцінювання:

- «відмінно» (3-2,7 бала): переклад та/або субтитрування здійснені на високому рівні із дотриманням усіх формальних і функціональних ознак перекладу.
- «добре» (2,6 – 2,2 бала): переклад та/або субтитрування здійснені на належному рівні із дотриманням більшості формальних і функціональних ознак перекладу.
- «задовільно» (2,1 – 1,8 бала): переклад та/або субтитрування здійснені на задовільному рівні із дотриманням основних формальних і функціональних ознак перекладу.

– «незадовільно» (0 балів): переклад та/або субтитрування здійснені на незадовільному рівні без дотримання основних формальних та функціональних ознак перекладу..

2. Кінцева контрольна робота

Ваговий бал – 19, максимальна кількість балів $1 \times 19 = 19$

Зміст контрольної роботи полягає в перекладі навчального відео з Youtube з німецької мови українською мовою та створенні субтитрів до нього (1000 знаків).

Критерії оцінювання:

– «відмінно» (19 – 17 балів): переклад та/або субтитрування здійснені на високому рівні із дотриманням усіх формальних і функціональних ознак перекладу. Студент демонструє здатність вирішувати лексичні, граматичні, семантичні, стилістичні та прагматичні труднощі перекладу фахових текстів і дотримується основних критеріїв щодо якості перекладу, а саме: когерентності та адекватності.

– «добре» (16 – 14 балів): переклад та/або субтитрування здійснені на належному рівні із дотриманням більшості формальних і функціональних ознак перекладу. Студент демонструє здатність вирішувати лексичні, граматичні, семантичні, стилістичні та прагматичні труднощі перекладу фахових текстів і дотримується основних критеріїв щодо якості перекладу, а саме: когерентності та адекватності. Під час виконання завдання студент припускається декількох огріхів, які не впливають на смислове оформлення тексту перекладу.

– «задовільно» (13 – 11 балів): переклад та/або субтитрування здійснені на задовільному рівні із дотриманням основних формальних і функціональних ознак перекладу. Студент демонструє спробу вирішити лексичні, граматичні, семантичні, стилістичні та прагматичні труднощі перекладу фахових текстів і дотримується деяких критеріїв щодо якості перекладу, демонструючи неповну мовну, фахову і перекладацьку компетенції. Якість виконання перекладу має суттєві зауваження, проте основний зміст вихідного речення відтворений на достатньому рівні.

– «незадовільно» (0 балів): переклад та/або субтитрування здійснені на незадовільному рівні без дотримання основних формальних та функціональних ознак перекладу. Студент не може вирішити лексичні, граматичні, семантичні, стилістичні та прагматичні труднощі перекладу фахових текстів і не дотримується критеріїв щодо якості перекладу, демонструючи неповну мовну, фахову і перекладацьку компетенції. Якість виконання перекладу має чимало зауважень, основний зміст вихідного речення відтворений на недостатньому рівні.

Календарний контроль:

Критерій		Календарний контроль 1
Термін атестації		8-ий тиждень
Умови	Поточний рейтинг	$\geq 18,6$ бала

Семестрова атестація здобувачів:

Для отримання заліку з освітнього компонента «Аудіовізуальний переклад» «автоматом» потрібно мати інтегральний рейтинг щонайменше 60 балів. Здобувачі, які наприкінці семестру мають рейтинг, менший за 60 балів, а також ті, хто хоче підвищити оцінку, виконують залікову контрольну роботу. Сума балів, отриманих за залікову контрольну роботу, є остаточною і вноситься до залікової відомості. При цьому застосовується жорстка рейтингова система оцінювання результатів навчання здобувачів.

Питання залікової контрольної роботи складаються з теоретичної та практичної частини. Серед них: 2 завдання на створення коротких субтитрів до відео та 2 запитання, які охоплюватимуть теоретичний компонент пройдених тем (субтитрування, озвучка, дубляж, створення субтитрів для людей з порушенням слуху або зору, створення субтитрів до комп'ютерних ігор).

Кожне із завдань залікової контрольної роботи оцінюється в 25 балів:

Критерії оцінювання:

«відмінно»: 25-22 бала (створено субтитри до 2 відео та повністю розкриті 2 теоретичні питання (100-90%));

«добре»: 21-19 балів (неповністю висвітлені теоретичні питання, субтитри створені із частковим дотриманням вимог (89-75%));

«задовільно»: 18-15 балів (теоретичні питання розкриті дуже стисло, створені субтитри мають достатньо зауважень(74-60%));

«незадовільно»: 0 балів (надано менше 60% необхідної інформації).

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

Кількість балів	Оцінка
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно

9. Додаткова інформація з освітнього компонента**Неформальна/інформальна освіта**

За наявності сертифікату з проходження курсу «Аудіовізуальний переклад» ОК може бути зарахований з максимальною оцінкою. Детальніше: <https://osvita.kpi.ua/node/179>.

Орієнтовний перелік теоретичних питань на залік:

1. Основні складові процесів субтитрування, дублювання та озвучення.
2. Технічні параметри процесів субтитрування, дублювання та озвучення.
3. Програмне забезпечення для процесів субтитрування, дублювання та озвучення.
4. Переклад або локалізація. Відмінності та спільні ознаки.
5. Зменшення об'єму тексту для виконання субтитрування, дублювання та озвучення.
6. Пунктуація та орфографія у процесах субтитрування, дублювання та озвучення.

Робочу програму освітнього компонента (силабус):**Розробила**

доцентка кафедри теорії, практики та перекладу німецької мови, канд. філол. наук Чайковська Олена Юріївна

Ухвалено

кафедрою теорії, практики та перекладу німецької мови ФЛ (протокол № 11 від 11.06.2024 р.)

Погоджено

Методичною комісією ФЛ (протокол №12 від 26.06.2024 р.)